

СИЛЛАБУС
2024-2025 оқу жылының күзгі семестрі
«6B02211 –Этнология және антропология» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысы (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредит-тердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
7127 Көшпенді өркениет	3	15	30		5	6
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
офлайн	БП. Жоғары оқу орны компоненті	Проблемалық, аналитикалық	Мәселелерді шешу, ауызша баяндама, пікірталас	Универ жүйесіндегі дәстүрлі жазбаша		
Дәріскер	Тургунбаев Ерлан Мухамеджанович – Т.ғ.к., доцент					
e-mail:	turgunbaev_63@mail.ru					
Телефоны:	8-707-721-88-77 87011278877					
Ассистент (тер)						
e-mail:						
Телефоны:						
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ						
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*			ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)		
казактың көшпелі мәдениетінің көп векторлы салаларымен таныстырумен қоса, көшпенділер өркениетінің түркі тілдес халықтармен жан-жақты тығыз байланысын айқындау	1. Көшпенді халықтардың әлемдік өркениеттің дамуына ықпал жасаған еңбектері мен функцияларын анықтау.			1.1 – көшпелілердің еңбек дағдылары мен өндірістік тәжірибелерін кешенді талдау беру		
				1.2 – көшпелі тұрмыс тарихының деректері туралы ақпаратты анықтау		
				1.3 – адам пайда болғаннан таптық қоғам пайда болғанға дейінгі кезеңнің салыстырмалы бағаларын		
	2. Көшпенділер өркениетінің негіздерін өз бетінше саралау.			2.1 – көшпелілер тарихының шежіресі мен дәуірлену деректерін талдау		
				2.2 – алғашқы тұрмыстық қоғам тарихын дәуірлеудегі күрделі мәселелерге талдау беру		
	3. Көшпенділер тарихындағы негізгі кезеңдерге катысты мәселелерді талдау.			3.1 – көшпелі қоғам тарихының кезеңдерін, ондағы археологиялық дәуірлеудің рөлін бағалау		

		3.2 – көшпелі қоғамының қалыптасуы мен адам табының шығуындағы негізгі мәселелерді жүйелеу
	4. Көшпеліліктің шығуын, оның бастапқы дамуын, оның материалдық және рухани мәдениетке ықпалы оны зерттеу әдістерінің жүйесін құру	4.1 – көшпелілер қоғамының шығуы мен ойлау мен сөздің шығуы арасындағы негізгі концепцияларға сыни баға беру 4.2 – идеологиялық ұғымдардың өркендеуіне қатысты деректерді синтездеу
	5. Көшпелі қауым құрылысының негізгі ерекшеліктерін анықтап табу, оның қалыптасуының, дамуы мен ыдырауының жалпы заңдылықтарын ашу.	5.1 – антропогенез процесінің аяқталуы мен рулық құрылыстың тууы үдерісін сипаттау және баға беру 5.2 – көшпелілер қоғамның ыдырауына байланысты деректерді сұрыптау және өзіндік тұжырымдама құрастыру
Пререквизиттер	Археологияға кіріспе, Әлем халықтарының этнографиясы	
Постреквизиттер		
Оқу ресурстары	Әдебиет: негізгі, қосымша. 1. Древние цивилизации Евразии. История и культура. М., Восточная литература, РАН. 2001., с. 52-53. 2. Кляшторный С.Г., Савинов Д.Г. Степные империи древней Евразии. - Санкт-Петербург: Филологический факультет СПбГУ, 2005. - 346 с. 3. Доманин А.А. Монгольская империя Чингизидов. Чингизхан и его преемники. - М.: ЗАО Центрполиграф, 2005. 4. Крадин Н. Н. Кочевники Евразии. Алматы: Дайк-Пресс, 2007. 416 с. 5. Хазанов А. М. Кочевники и внешний мир. 3-е изд. Алматы: Дайк-Пресс, 2000. 604 с. 6. Нұғман Б.Ғ. Ұлы дала өркениеті : Оқу құралы / Нұғман Б.Ғ., Шаймұқанова С.Д.; Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті.- Қарағанды : ҚарМТУ баспасы, 2009. - 91 б. 7. Орталық Азия көшпелілері өркениетінің тарихы: 2-т. Орталық Азия көшпелілерінің дәстүрлі мәдениеті: негіздері және тарихи сабақтары: монография / жауапты ред., Т. Омарбеков. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 452 б. + 5 жапсырма бет Интернет-ресурстар: 1. http://elibrary.kaznu.kz/ru 2. https://ru.z-lib.org/ 3. https://cyberleninka.ru/ 4. open.kaznu.kz	

Пәннің академиялық саясаты

Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айкындалады.

Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.

Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/е-8-707-721-88-77 87011278877 немесе turgunbaev_63@mail.ru арқылы және ZOOM бейне байланыс арқылы <https://us04web.zoom.us/j/76842750607?pwd=FgGUPhscCs7D3CzEj07WkZlIaiPChI.1> кенестік көмек ала алады.

МООС интеграциясы (massive openline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

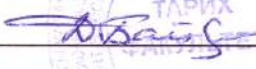
Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері	
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйелегі баға	Критериялды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарысөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БОЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.	
A	4,0	95-100	Өте жақсы		
A-	3,67	90-94			
B+	3,33	85-89	Жақсы		
B	3,0	80-84		Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар Бір аптадағы баллдар
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік	2
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	6-10

C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Өзіндік жұмысы	12-13
C-	1,67	60-64		БӨӨЖ	2
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлықсыз	Аралық бақылау 1,2	100
D	1,0	50-54		Қорытынды бақылау (емтихан)	40
FX	0,5	25-49		ЖИЫНТЫҒЫ	100
F	0	0-24			

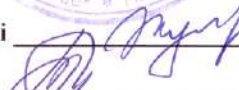
Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

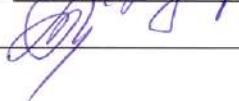
Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
Модуль 1 Көшпеліліктің тууы			
1	Д 1. Кіріспе. Көшпелі халықтардың тарихы мен мәдениетін оқытудағы зерттеу әдістері.	1	2
	СС 1. Көшпенді халықтардың тарихы мен мәдениетін оқыту.	2	10
2	Д 2. Көшпенділер өркениетіндегі туыстық қарым-қатынастың этно мәдени, этно-психологиялық ерекшеліктері, тарихнама.	1	2
	СС 2. Еуразия көшпенділерінің киімі.	2	10
	ОБӨЖ 1. БӨЗ 1 орындау бойынша кеңестер		2
3	Д 3. Еуразия көшпенділерінің мал шаруашылығы.	1	2
	СС 3. Көшпенділердің төрт түлік мал шаруашылығы	2	10
	БӨЖ 1 Көшпелілер өркениеті тарихына байланысты көзқарастар. Реферат дайындау		12
4	Д 4. Евразияның ерте көшпенділерінің экологиясы.	1	2
	СС 4. Көшпенділіктің экологиялық әлеуметтік мәселесі	2	10
5	Д 5. Көне түркі дәуіріндегі көшпелі өмір.	1	2
	СС 5. Түркі дәуіріндегі Қазақстан аумағындағы көшпелілер.	2	10
МОДУЛЬ 2 Ерте қауымдық-рулық қоғам			
6	Д 6. Көшпелі шаруашылықтың типологиясы	1	2
	СС 6. Сумен қамтамасыз ету және суды пайдалану жүйесі	2	10
	ОБӨЖ 2. БӨЗ 2 орындау бойынша кеңестер		2
7	Д 7. Көшпелілердің шаруашылықты ұйымдастыру заңдылықтары	1	2
	СС 7. Материалды өндіріс жүйесі және қоғамдық өндірісті шоғырландырудың дисперстік ұйымындағы өзгешеліктер	2	10
Аралық бақылау 1			100
8	Д 8. Көшпенділердегі аңшылық дәстүрі.	1	2
	СС 8. Көшпенділердің аңшылық дәстүрінің тарихи маңызы.окигалар.	2	6
	ОБӨЖ 3. БӨЗ 2 орындау бойынша кеңестер		2
9	Д 9. Көшпенділер өркениетіндегі музыкалық өнер	1	2
	СС 9. Көшпенділердің фольклорлық поэтикалық өнері	2	6
10	Д 10. Еуразия көшпенділерінің киімдері.	1	2
	СС 10. Қазақ руларының ұрандары мен таңбалары	2	6
	БӨЖ 2. «Көшпенділердің дәстүрлі музыкалық мәдениеті» Кішігірім топтарға бөлініп, презентация жасау. Ауызша баяндау.		13
	ОБӨЖ 4. БӨЗ 3 орындау бойынша кеңестер		2
МОДУЛЬ 3 Таптық қоғам			
11	Д 11. Көшпенді халықтардың мереке күндері мен ойындары.	1	2
	СС 11. Қазақ және түркі халықтарының ұлттық киімдері.	2	6
	ОБӨЖ 5. БӨЗ 3 орындау бойынша кеңестер		2
12	Д 12. Көшпенділердің туыстық қарым-қатынасы.	1	2
	СС 12. Отбасы қарым-қатынастар және отбасы формасы	2	6
	БӨЖ 3. Топтық жұмыс: ауызша қорғау «Көшпенділердің ойындары мен мерекелері»		13
13	Д 13. Көшпенділер өркениетіндегі ас-тағам мәдениеті	1	2
	СЗ 13. Көшпенділердің тағамдары және олардың түрлері.	2	6
	ОБӨЖ 6. БӨЖ 3 орындау бойынша кеңестер		2
14	Д 14. Көшпелі халықтардың діни наным сенімдері.	1	2
	СС 14. Көшпенділердің материалдық мәдениетінің зерттелуі.	2	6

15	Д 15. Көшпелілер дәуіріндегі Ұлы Дала өркениеті	1	2
	СС 15. Көшпелілердің дәстүрлі мәдениетінің тарихы	2	6
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Декан Байгунаков Д.С.

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
Академиялық комитетінің төрайымы Бижанова М.Т.

Кафедра меңгерушісі Жұматаев Р.С.

Дәріскер Тургунбаев Е.М.

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ
«Көшпелі өркениет» жазбаша тапсырмасы

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	90–100% (27-30 балл)	70–89% (21-26 балл)	50–69% (15-20 балл)	25–49% (8-14 балл)	0–24% (0-7 балл)
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	"Өте жақсы" деген баға көшпелі өркениет мәселесін талдап, оған тән ерекшелігін саралап, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық жауап жазу.	"Жақсы" деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер камтылмаған, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	"Қанағаттанарлық" деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын камтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Тандалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Көшпелі өркениетке қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. практикалық ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған,	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте

			үстіртін колданылады.	нормадан асатын кәтеліктер мен кемшіліктер бар.	төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Тандалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға колданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. Этнологиялық терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім кәтеліктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық кәтеліктер, сондай- ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел кәтеліктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	Тапсырма орындалмады , қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдар ы мен құралдары пайдаланылм ады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.